

AMERIKANSKI SLOVENE

PRVI SLOVENSKE LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKO ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRILJUBLJEN
SLOVENSKE
LIST V
ZDRUŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH.

STEV. (NO.) 65.

CHICAGO, ILL., SOBOTA, 3. APRILA — SATURDAY, APRIL 3, 1937

LETNIK (VOL.) XLVI.

Nove stavke izbruhnile - Mešana mnenja o paktu z Italijo

Štiri tovarne General Motors znova prizadete od stavke. — Voditelji tovarn kršili pogodbo med korporacijo in unijo. — V četrtek se proglasila stavka med 400,000 delavci v industriji mehkega premoga. — Nesoglasje glede pogodbe.

V dveh velikih industrijah je moralo delavstvo te dni na novo poseči po svojem orožju, — stavki. Prizadeta je ponovno avtomobilska korporacija General Motors, kjer se je komaj pred nekaj tedni končala velika stavka, in isti dan, namreč v četrtek, je bila proglasena splošna stavka tudi v premogarski industriji. Vse nove avtomobilske stavke je brez dela okrog 17,400 mož, zaradi premogarske stavke pa je prisiljenih k počitku celih 400,000 delavcev.

Med tem, ko se za poravnavo stavke v Chryslerjevih tovarnah še vedno vodijo pogajanja, čaka pa posredovalce nadaljnje delo za poravnavo novega izbruha v General Motors. Kakor se izražajo delavski voditelji, se niso upravitelji posameznih tovarn General Motors držali določil sporazuma, ki se je pred nekaj tedni sklenil in podpisal od vodstva korporacije in od avtomobilske unije; upravitelji namreč niso hoteli priznati in se pogajati z delavskimi odbori, kateri so se ustanovili v smislu sporazuma, in stavka, ki je zdaj izbruhnila, je znak protesta proti kršitvi pogodbe. Dejansko v stavki ste Fisherjeva tovarna v Pontiacu, Mich., in ena Chevrolet tovarna v Flintu. Ker pa ste od teh dveh tovarn odvisne glede zaloge, ste bili prisiljeni, ustaviti obrat tudi Fisher tovarna v Flintu in Pontiac tovarna v Pontiacu. Poleg teh je stopilo v stavko tudi delavsko tovarno Yellow Truck & Coach v Pontiacu, Mich., ki je delno lastovana od GM.

V industriji mehkega premoga pa je v četrtek, 1. aprila, izbruhnila stavka zato, ker je dan prej potekla pogodba med operatorji in unijo, za novo pogodbo pa se niso mogli zediniti. Tozadnevna konferenca se je vršila v New Yorku v sredo skoraj do polnoči. Ker niso prišli do sporazuma, se je za drugi dan avtomatično, proglasila stavka, češ, da se brez pogodbe delo ne more vršiti. V četrtek bi bilo delo v premogovnikih itak počivalo, ker ta dan praznujejo premogari takozvani "John Lewisov dan," nato sledi petek in konec tedna z običajnim znižanim obratom, in se torej stavka ne bo resno občutila do ponedeljka. Med tem pa se z gotovostjo upa, da se bo dosegel sporazum, kajti tozadnevna konferenca se je ponovno sešla v petek.

Kolikor se more ugotoviti, je vprašanje zvišanja plač edina sporna točka, glede katere se pogajalci niso mogli zediniti. Zahteva premogarske unije se glasi, da se mora vsakemu delavcu zagotoviti najmanj za 200 dni dela

SVARI PRED KATASTROFO

Predsednikov predlog bi nudil takojšnjo odpomoč.

Washington, D. C. — Senator Logan iz Ky. je bil v četrtek pozvan od senatskega juridičnega odbora sicer kot priča proti predsednikovemu predlogu glede reforme vrhovnega sodišča, vendar pa je podal izjavo, ki temu predlogu niso nenaklonjene. Izrazil je svari, da grozi Ameriki ena največjih katastrof, ako se hitro ne sprejmejo socijalne reforme. Povdaril je, da mu predsednikov načrt sicer ne ugaja, vendar pa bi nudil odpomoč v nevarnem položaju, v kakršnem se nahajamo, ker bi se na njega podlagi lahko nemudoma potrebno ukrenilo.

PES REŠIL ŠTEVILO ŽIVLJENJ

New York, N. Y. — Nekemu psu, po imenu Spot, se ima več oseb zahvaliti, da so si rešili življenje iz neke petnadstropne hiše na 113. cesti, ko je tamkaj v nočnih urah v sredo zjutraj izbruhnil požar in objel tri nadstropja. Vsi stanovalci so spali in v tem kritičnem trenutku se je omenjeni pes splazil skozi ogenj in dim v spalnico svoje gospodarice, Mrs. Mary A. Carter, ter pričel vleči odejo raz njo, dokler je ni zbudil. Pes je zadobil take poškodbe, da je kmalu nato poginil, in čut hvaležnosti rešenih ljudi je bil tak, da so pozabili, da je bila to žival in so mu kot junaku priredili svečan pogreb.

DELAJSKI NEMIRI

Chicago, Ill. — Stavka v Stewart Die Casting Corp., 4535 Fullerton ave., je imela v sredo za posledico incident, v katerem je bil ranjen predelavec v tovarni, F. Kaisling, in neki stavkar. Kaisling je bil napaden, ko je skušal v avtomobilu odpeljati dva delavca v tovarno.

CENA MLEKU SE ZNIŽALA

New York, N. Y. — Mlekarska družba Borden Co. je z veljavnostjo od četrtega znižala ceno mleku pri kvartu za en cent. Z gotovostjo se pričakuje, da bodo druge družbe sledile z enako odredbo, male mlekarne pa, da bodo šle še bolj daleč in znižale za cele tri cente. Kakor se je izjavil družbin načelnik, bodo farmarji dobivali še v naprej isto ceno za mleko.

in plače na leto, in sicer po \$6 na dan. Dalje, da se mora uvesti 30 urni teden in dva tedna plačanih počitnic na leto.

NACIJONALISTI SE UMIKAJO

Število aeroplanov pomaga vladi k uspehom.

Madrid, Španija. — Z obeh front, na katerih so se vršile zadnje dni aktivnosti, namreč pri Guadalajara na severovzhodni strani Madrida, in pri Cordobi, v južnem delu Španije, prihajajo poročila, da so bile nacionalistične čete prisiljene k ponovnim umikom. Na tej južni fronti se je moral umik izvršiti s tako naglico, da so vladnim četam padle v roke kot plen množice vojnega materiala. Na obeh frontah dosega vlada svoje uspehe v prvi vrsti s pomočjo aeroplanov, s katerimi so njene čete zadnje tedne izredno ojačane.

ZNESEL SE ZARADI IZGUBE RELIFA

Chicago, Ill. — Do nezvesti je 37 letni Geo. Mazor, 4954 So. Konn ave., pretepel zadnjo sredo nekega Geo. R. Carterja. Carter je uslužbenec relifne postaje in Mazor trdi, da je on zakrivil, da je bil njemu odvzet relif, češ, da ga je naznanil, da je njegova žena dobila neko delo. Mazor, ki je bil najprej aretiran, nato pa odpeljan v bolnico zaradi živčnih napadov, p. vi, da ženini dohodek ni tolikšen, da bi mogel vzdrževati celo družino s tremi otroci.

KAK OKUS BO NEKI TO IMELO?

Berlin, Nemčija. — Klobasice hrenovke (hot dogs), ki so v Nemčiji tako priljubljene, se nameravajo podvreči taki izpremembi, da bodo težko mogle ohraniti svojo dosedanje popularnost. Vse silnega pomanjkanja mesa v Nemčiji je namreč neka družba prišla na idejo, naj bi se te klobase pričele izdelovati iz — ribjega mesa.

PAPEŽEVA ENCIKLIKA PREPOVEDANA V NEMČIJI

Berlin, Nemčija. — Besedilo zadnje papeževe enciklike, v kateri so se obsojali naziji, da kršijo vatikanski konkordat iz leta 1933, je v Nemčiji prepovedano priobčevati. Tiskarno, v kateri se je tiskalo nemško besedilo enciklike, so naziji zaprli. Kardinal Bertin, breslaški škof, je vložil protest proti temu nazijskemu postopanju, toda ni nič zaleglo.

KRIŽEM SVETA

— Kalkuta, Indija. — S 1. aprilom je stopila v enajstih indijskih provincah v veljavo nova ustava, s katero dobe te province napol avtonomijo. Nacionalisti pa s tem niso zadovoljni in zahtevajo popolno avtonomijo.

— St. Wolfgang, Avstrija. — Bivši angleški kralj Edward se je pred nekaj dnevi preselil iz Enzesfeld v neko vilo pri tukajšnjem mestu. Iz njegovih izjav pa se ugotavlja, da se namerava v nekaj tednih izseliti v Francijo.

— Moskva, Rusija. — Prebivalstvu se je v sredo objavila Stalinova zahteva, ki jo je izrazil v nekem govoru 5. marca, da se morajo namreč vsi sovražniki boljševizma uničiti in brez milosti iztrebiti kot sovražniki delavcev in države.

HISTERIČEN STRAH PRED SOCIJALIZMOM

Washington, D.C. — Poljedelski odbor poslanske zbornice je v sredo pobil predlog predsednika Roosevelta, po katerem naj bi se nakazala svota 50 milijonov dolarjev za pomoč najemnikom farm, da bi si lahko kupili svoje lastne farme in odplačevali posojila na lahke obroke. V odboru se je šesterim republikanskim članom pridružilo sedem demokratov, da so pobili predlog. Edini vzrok za ta negativen korak so navedli demok

OPOZICIJA NE ZADOVOLJNA

Voditelji hrvaške opozicije obsojajo vlado, ko je v naglici sklenila pogodbo z Italijo.

Belgrad, Jugoslavija. — Med tem, ko se iz vladnih krogov povdarja, da bo imela zadnji teden sklenjena prijateljska pogodba z Italijo za Jugoslavijo velike ugodnosti in koristi, se pa proti paktu na drugi strani izražajo iz vrst opozicije zelo nepopoljna mnenja. Poleg tega pa se tudi pričakuje z napetostjo, kako stališče boste zavzeli glede njega in napram Jugoslaviji drugi dve državi Male antante, Čehoslovaška in Rumunija. Ta četrtek se je namreč otvorila tukaj konferenca zastopnikov vseh treh držav.

Dr. Maček, vodja hrvaške opozicije, se je izrazil, da si njegova stranka, in Hrvati sploh, popolnoma unije roke glede tega pakta: niso namreč bili vprašani za mnenje in tako, pravi, jih pakt moralno ne veže.

V Sarajevu je hrvaška stranka sklicala velik shod, na katerem je eden vodij, dr. Fudaj, obsojal min. predsednika Stojadinovića in regenta Pavla, ko sta z vso naglico odobrila to pogodbo, potem, ko se je parlament razšel in predno se je imela sestati mala antanta. Povdarjal je, da ta pakt globoko zadeva življenje Hrvatov in da zato brez njih odobritve ni drugega kot kos papirja. Proti paktu se je izrazila tudi srbska agrarna stranka in so nje voditelji izjavili, da ga bodo obsodili na svojih zborovanjih. Eden od njih se je izrazil: "Mi ne zaupamo Italiji. Mi Srbi imamo neki pregovor, ki pravi, da ljubimo najbolj tiste prijatelje, ki so najbolj oddaljeni." krati to, da jih je strah pred "socijalističnimi tendencami," ki jih vidijo v tem predlogu.

Iz Jugoslavije

Nenavadna nesreča pri podiranju drevja; padajoče drevo je vrglo mladega kmeta visoko v zrak. — Veliko razdejanje po hudi uri v Žabčju. — Smrtna kosa. — Razne druge novice, nezgode in drugo.

Sreča v nesreči

Maribor, 12. marca. — V mariborsko bolnišnico so pripeljali danes dopoldne od Sv. Jurija ob Ščavnici 32 letnega posestnika Alojza Klobasa. Mož ima zlomljeni obe nogi, desno v stegnu, levo pa pod kolonom, in povrh še nevarne notranje poškodbe. Ponesrečil se je pri podiranju drevja na dokaj nenavaden način, pri vsej nesreči pa lahko še govori o sreči, da je sploh pri življenju ostal. Ko so njegovi ljudje podirali visoko drevo, je skušal Klobasa njegov padec usmeriti s pomočjo dolge vrvi, ki je bila privezana na vrh drevesa. Ko je čakal, da se bo začelo drevo maha, pa je nevedestopil v zanj, ko, ki je bila na koncu vrvi, je padel na tleh. Pihal je takrat silovit veter, ki je podsekano drevo naenkrat podrl v drugi smeri, kakor je to hotel Klobasa. Vrh padajočega drevesa je naravno potegnil za seboj tudi vrv, ta pa v zanjko zapletenega posestnika, ki je šinil kvisku, kakor iz prače izstreljen ter zaplaval po zraku kakih 10 metrov visoko, kakor je bila dolga vrv. Zaneslo ga je čez padlo drevo ter treščilo na drugi strani na zemljo. K sreči pa je padel na mehke svet, tako da udarec ob tla ni bil smrten.

Huda ura

Žabčje, 8. marca. — Zadnji teden je nad našim okolišem zadivljala strašna nevihta z nalivom in viharjem. Lilo je dobro uro, nevihta pa je največ škodo povzročila v Sušju. Vihar je bil tako močan, da je popolnoma razdejalo stolp gasilskega doma. Razdejanje močnega stolpa zgornjo svedoči o orjaški sili viharja. Stolp je presekani in razbit na kose. Razkritih je tudi nekaj hiš in, ko se je nevihta polegla, so vaščani pobirali opeko, meneč, da bodo z njo lahko spet pokrili svoje hiše. Opeko pa je vihar metal daleč na okrog in je po večini vsa razbita.

Največ škodo ima marljiva gasilska četa, a tudi škoda, ki so jo utrpeli razni posestniki, je občutna. Med nalivom so se potoki izpremenili v besne hudournike, ki so tudi na cesti napravili precej kvara.

Iskali so olje — dobili sol

Sarajevo, 13. marca. — V zadnjem času se v Jugoslaviji vrše večja raziskavanja, da bi se odkrila nova in izdatnejša nahajališča nafte. Iskane nafte je bilo v zadnjem času posebno živahno pri Siminhanu v Bosni. Inženjerji, so tod zaposleni, pa so v Mladicih pri Siminhanu pri vrta-

nju zemeljski plasti naleteli na debele sloje kamene soli. Nadzorni inženjerji so takoj začeli proučevati ves teren ter so ugotovili, da se kamena sol razprostira v velike širine in da je povprečna debelost teh solnih slojev 70 do 80 m.

Napaden

Ignaca Horvata, 26 letnega kočarskega sina iz Spuhlje je nekdo na cesti napadel in ga s kamnom udaril po glavi, da je Hrvat obležal nezavesten. Ljudje ki so ga našli, so ga spravili v bolnico v Ptuj.

Smrtna kosa

V Ljubljani je umrl Janez Levec, šolski ravnatelj v poklju. — V Mariboru je umrla Julijana Perko, zasebnica stara 32 let. — V Ribniškem se je umrla Ana Salamun, stara 36 let. — V Počehovi je umrl Franc Kranjc, star 52 let. — Na Ledeniku pri Sv. Ani v Slovenskih gorah je umrl Rudolf Bauman, posestnik, star 32 let.

Prememba

Po štiridesletni službeni dobi je odšel v zasluženi pokoj šef kmetijskega oddelka za dravsko banovino Fran Trampuž, rojen v Kostanjevici na Krasu. Kot kmetijski strokovnjak je najprej začel delati v Istri, kjer je bil dolgo let ravnatelj kmetijske šole v Pazinu. — Na njegovo mesto je bil od bana dr. Natlačena imenovan inženjer Lambert Muri, rojen v trdnem kmetiskem domu pri Mlinarju na Jezerskem leta 1899.

Tragična smrt skrbne matere

Iz Brežic poročajo, da je tamkaj tragično preminula Marija Pečnikova, rojena Klobučarjeva, soproga založnika pivovarne Uniona. V duševni zmedenosti se je pognala v valove Save in utonila.

Delavci snujejo lastno tvornico

V mariborski okolici namestajo v posebni zadrugi organizirani delavci tekstilne stroke zgraditi svojo lastno tekstilno tvornico, ki bo organizirana in upravljana na podlagi zadruginih pravil.

Surovost

Šestindvajsetletni kočar Franc Postrak je neke nedelje obiskal svojega očeta v Vandrovcih. Ko se je zvečer vračal domov v Zobovce, so ga na cesti v Župetinih napadli trije fantje, ki so imeli pri sebi tudi kramp in Postraka pobili na tla. Pripeljali so ga v celjsko bolnico, kjer so zdravniki ugotovili smrtno poškodbo. Orožniki zasledujejo napadalce.

Za La Salle, Illinois in okolico

bo dan katoliškega tiska

v nedeljo, 11. aprila ob 2:00 pop.

V CERKVENI DVORANI SV. ROKA NA 6. ULICI

Shod otvori in vodi domači preč. g. župnik Rev. P. Leo Novitski, OFM.

Glavni slov. govornik:

Rev. Dr. P. Hugo Bren, OFM.,

iz Lemonta.

Glavni angl. govornik:

Rev. Prof. P. Leonard Bogolin, OFM.,

iz Lemonta.

Govori:

Mr. Louis Železnikar,

Blagajnik KSKJ. iz Jolieta.

Govori:

Mr. John Jerich,

iz Chicage.

Po govorih debata in diskusija.

Vsi rojaki iz La Salle, Oglesby, De Pue, Ottawa in vseh bližnjih naselbin so prijazno vabljeni k obilni udeležbi. Vsi, ki to čitate ste prošeni, da to vest poveste tudi drugim svojim prijateljem in sosedom in jih pripeljete s seboj na shod. Vse prijazno vabi,

Pripravljalni odbor.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

The first and the oldest Slovene
Newspaper in America.
Established 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, pone-
seljkov in dnevoov po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Mon-
day and the day after holidays.

Izda v tisku:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telephone: CANAL 5544

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtke dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

O sporazumu med Italijo in Jugoslavijo

V politiki se mnogokrat dogode slučaj, ki so marsikomu skoro nerazumljivi. En tak dogodek, ki je zelo težko umljiv vsaj za nas Slovence, je pravkar sklenjeni dogovor med Italijo in Jugoslavijo.

Res prava politična novost je, da najdemo kar na enkrat Italijo in Jugoslavijo v prijateljski pogodbi, ko vendar vemo, da je prva vsa zadnja leta vodila sovražno politiko proti zadnji. Vse kaj drugega bi pričakovali, ko to in vendar dejstvo je, Italija in Jugoslavija sta te dni sklenile prijateljsko pogodbo, ki je obenem nenapadalna pogodba in obenem vsebuje važne gospodarske zveze.

Še večje čudo pa je, da se je volk tako hitro spreobrnil in je dovolil jagnjetu v nižavi več važnih koncesij, med katerimi je tudi, kakor se čuje, da bo dobila jugoslovanska manjšina v Istri in na Primorskem pravico do svojega lastnega jezika v šoli in cerkvi. Kakšne in kako velike so te koncesije bo pokazala bližnja bodočnost.

Z gospodarskega stališča je vitalne važnosti za obe državi, da živite v prijateljstvu in miru. To stoji. Res je, krivice se vedno vpijejo proti nebu radi zaslužnjaka naših bratov v Istri in na Primorskem in ta rana bo težko kdaj zaceljena, zakaj če ti kdo odseka roko, se to ne da pozabiti, saj vsakokrat, ko se ozreš in vidiš, da je nimaš, pa se zraven nočeš ali nočeš spomniš, kdo ti jo je odbil. Ampak za enkrat so razmere take, da se pomagati ničesar ne da in je dosti boljše voditi razumno in previdno politiko z močnejšim sosedom. Zlasti še, če vidimo, kako brezbrizno politiko vodijo velesile kot je Francija in Anglija glede manjših držav, tedaj lahko vidimo, da male države nimajo pričakovati nobene pomoči od njih in je torej vse odvisno od njihove lastne politične modrosti v bodočnosti. Iz tega razloga bo umljivo, zakaj je Jugoslavija stopila v petletno nenapadalo pogodbo.

Iz Beograda poročajo, da je dijaštvo demonstriralo proti tej pogodbi, kakor tudi v Ljubljani in Zagrebu. Pa tudi v Ameriki se že čuje, kot češ, da se je vlada prodala v tej pogodbi Italiji. Taki očitki pa nimajo nobene podlage. Narodno čustvovanje in pa politična modrost, hodita prav mnogokrat vsaka svoja pota. In obe imate svoje razloge in vzroke. V tej jugoslovanski-italijanski pogodbi ima politična modrost ta razlog, da je boljše v veliki negotovosti, ko lahko vsak čas na evropskem kontinentu izbruhne novi vojni požar, živeti z močnejšim sosedom v dobrih odnosih, kakor v slabih. Boljša je v tem oziru ena sama drobtina, kakor pa gotova nevarnost in to zlasti v teh časih, ko Jugoslavija tako nujno potrebuje časa, da se na znotraj uredi in učvrsti. Dalje gospodarski odnosi z Italijo so zlasti za Slovenijo nepregledne važnosti. Saj je znano, da je vsled lesne trgovine bila Slovenija najbolj občutno udarjena, ko je Italija zaprla meje slovenskemu lesu. Zdaj bodo zopet izvažali slovenski les in to pomeni boljše gospodarske čase za Slovenijo. V tem je gospodarska pridobitev. Glede narodnih manjšin, radi katerih ni mogoče ničesar napraviti v danih razmerah n. pr. z silo, je to, če je Mussolini res pristal, da bo dovolil svobodo slovenskemu jeziku in cerkvi in šoli tudi za obstoječe razmere lepa pridobitev, če tudi je le drobtina.

Iz tega vidika je to pogodbo med Italijo in Jugoslavijo za pozdraviti. Seveda, kako politiko pa bo pri tem vodila Italija za kulisami se pa za enkrat še ne ve. Razumljivo je, da je tudi Italija prisiljena privezati nase Jugoslavijo iz več razlogov. Ne sme se pozabiti, da španskih homatij še ni konec. Moskva od svoje strani podpira naprej Madrid in rdečo vlado. Italija pa vodi glede Španije svojo politiko. Na španskih tleh bo padla odločitev in zmaga med komunizmom in fašizmom. To si le zapomnimo. Lahko pade ta odločitev na bojišču, ali pa na političnem polju. In v takem slučaju se Italija boji za svoj hrbet. To je en razlog. Drug pa tudi ta, da Italija potrebuje zelo nujno notranje okrepitev.

Sploh pa, politična pota so mnogokrat nerazumljiva. Imajo svoja posebna ozadja in svoje posebne razloge. Se le ko se vse razjasni, kar se prej ali slej, še le tedaj pride

pojasnilo, zakaj tako in tako, in zakaj je bilo potrebno to in ono. Kakor v vseh slučajih, bo na mestu tudi to, da se počaka in se vidi, kaj bo prinesla v tem oziru bodočnost.

CELA SLOV. MILWAUŠKA NASELBINA BO KONČU NA BELO NEDELJO

Milwaukee, Wis. Kaj pa bo takega? Društvo "Lilija", ki je zdaj eno največjih podpornih društev v naselbin, bo proslavljalo svojo 25-letnico.

Ko smo živeli še v predvojni dobi, se je spravilo skupaj 16 korajžnih fantov in si ustanovili društvo, kamor so sprejemali samo samce. Malo je bilo za špas, malo za res. Kdor ni bil "ledik in frej" je bil "untauglich" in ni mogel postati "Lilijevac". Vstajali so v svojem započetem delu, in danes šteje "Lilija" čez 600 članov v obeh oddelkih. In še kar naprej napreduje s polno paro.

Kjer je mladina tam je veselje in živahnost. Tako so lilijevci bili že od prvega postanka vsepovsod poznani. Kamor so se zagnali, tam je bilo petje in ima židane volje. Vesele ljudi, pa ima vse rado. S podpornim društvom so zvezali tudi kulturno delovanje. Uprizorjali so različne igre za svoj odsek in za društvo Lilija, pa tudi drugim so bili ravdevoje v pomoč z igrami. Zato so bile prireditve vedno lepo obiskane.

To društvo bo toraj, v nedeljo 4. aprila praznovalo 25-letnico, v S. S. Turn dvorani, za katero se zanima cela naselbina. Bo pa ta prireditve tudi res nekaj takega kot že dolgo ne. Za tako redko slavnost je treba nekaj posebnega, nekaj, kar bo vredno iti pogledat. Zato se nekaj takega tudi pripravlja. Naslednje noči bodo vsi, omenjeni le dve glavni točki, ki bosta krasiili program proslave. Prvič, slov. otroška igrice "Čista vest", ki jo bodo uprizorili člani otroškega oddelka in sicer popoldne. Zvečer pa bo postavljena na oder, štiri-ridjeanska veselo-igra "Micki je treba moža". To igro smo dobili nalašč za to slavnost, od avtorja iz starega kraja in bo to pot prvič uprizorjena v Ameriki. V starem kraju je ta igra doživela že rekordni sloves. V januarju so jo že preigrali 36 krat, po raznih odrih, in je povsod dosegla uspeh.

Prireditve z igrami so v Milwaukee zdaj bolj redke, ker so v zvezi z večjimi stroški in naporom. Ali Lilija se tega ne straši in je storila vse, da posetnike za dovolji in, da se jim vtisne v spomin proslava Lilijine 25-letnice. Na podlagi dozda razpečanih vstopnic (pošla je namreč že vsa prva zaloga tiskanih vstopnic), je sklepati, da bo udeležba sijajna.

K tej prireditvi naznanjamo in še posebno priporočamo tole: Program je obširen in priprave velike za večerno uro, zato se bo slavnostna otvoritev popoldne izvršila točno ob 3. uri. Kdor bo prišel le nekaj minut pozneje,

bo že zamudil nekaj lepega. Za igro, "Micki je treba moža", pa se bo dvignil zastor točno ob 8. uri zvečer. Pazite na našo točnost!

Se to-le: Kdor se hoče ob praznovanju tudi prav posebno dobro telesno počutiti, naj se zgleda v soboto večer, 3. aprila, v S. S. Turn dvorani, kjer ima Lilija svojo običajno domačo zabavo.

Pozdrav in na svidenje vsem čitateljem,

Član pripravljalnega odbora.

TUDI V COLORADO SO REŠEVALI UGANKE

Canon City, Colo.

Pomlad je prišla v deželo, pa jo še vedno spremlja zima. Upam pa, da se kmalu ogreje. — Z delom gre še vedno bolj počasi, se kar noče razgibati. V premočnikih delajo še po par dni na teden. Farmariji so pa jako zaposleni in jim želimo, da bi bilo njihovo delo uspešno ter da bi imeli dobro letino. — Umrl je tukaj dobro poznani Andy Trela, rodom Poljak, ki je učkal le po starost 76 let. Živel je v tej zemlji nad 50 let in zapušta so prago in dve hčeri, medtem ko mu je sin umrl že pred osmimi leti v starosti 18 let. Žalujočim moje sožalje.

Velikonoče je pred durmi in ko bo to pisanje zagledalo beli dan, bo že tudi za durmi. Kljub temu pa želimo, da bi jo čitatelji veselo praznovali in pa da bi imeli veselje s prihi. Jaz sem tudi mislil, da bom imel vesele velikonočne praznike, zlasti da se bom razveselil s sek-njem pirhov tam v Pennsylvaniji pri Mrs. Ušeničnik, pa ne bo iz vsega tega nič. Je že tako, da človek obrača, Bog pa obrne. Toda to pot je Mrs. Ušeničnik vse obrnila in mi pokvarila. Saj menda veste, da je rešil. Zato sem se bil tudi dobro pripravil. Oskrbel sem si polno vrečko od Bull Dorm tobaka, dala v list tri uganke in že preprčan sem bil, da bom vse tri samih svetlih kračarjev, popolnoma novi, s katerimi sem nameraval nasekati nekaj pirhov, če pa tega ne, pa vsaj malo roke opraskati Mrs. Ušeničnik. Pa glejte presenečenja. Vse je že bilo pripravljeno za na pot, pa pride pismošča z dopisnico od Mrs. Ušeničnik, katere vsebina me je potrla. "Ha, ha, ha, vi pa že ne boste dobili pirhov sekati od mene, ker niste uganili vseh treh uganek." Tako mi je odpisala. — Morate vedeti, da je obljubila pirhe samo onemu, ki uganke vse tri uganke. Pa, saj jo poznate, Ona se zna že izgovoriti, da ji ni treba nič dati. Stavim, da rojak iz Minnesote še sedaj ni dobil obljubljenega Kosčaka po luni. Dragi rojaki, varujte se je, ta je zvit, se zna dobro izgovoriti in tako pride prav poceni skozi. Morebiti pa bodo lešniki letos dobro obrodili,

zato se pripravimo, da jo bomo tako le enkrat v jeseni prav pošteno obrali. — Pa brez zamere Mrs. Ušeničnik. — Pozdrav vsem.

Z MOJEGA POTOVANJA Joliet, Ill. (Konec)

Rojaki v Great Falls imajo večinoma svoje hiše in lepa stanovanja ter brez dolga, po večini. Toda gorje, če bi se šmelca ustavila, potem pa zbogom mesto, kot je bilo nekoč v Jolietu, ker so delavci večinoma zaposleni v šmelci. Takrat ko sem bil jaz tam so par tednov mirovali, in to ravno v tistem oddelku kjer so rudo topili in svinec vlivali. Ne vem, če so sedaj že začeli z delom, ali ne.

Toda, približal se je čas ločitve in kakor sem že poprej omenil, sem bil tam večkrat presenečen. Ko se je pa približal čas ločitve, bilo je 24. jan. zjutraj, smo šli vsi skupaj k sv. maši. Proti večeru pa so se začeli zbirati vsi prijatelji skupaj in začel sem gledat, kaj naj vse to pomeni. Vsega je bilo v obilju, jedi in pijače in ko sem vprašal sina da kaj to pomeni, mi je rekel, da bo odhodni party za me in za Toneta. Dolgo noč smo se veselili na domu mojega sina. Zato se še enkrat vsem prav iz srca zahvalim za prijaznost in postrežbo.

Drugi dan, 25. jan. smo se poslovili zadnjič. Ob 5:15 smo se vsedli v Great Falls na vlak in moram povedati, da je bila ločitev težka; je bila vsa zlahta na kolodvoru, zato je bilo slovo dolgo in velikokrat je bilo treba seči v roke, nakar smo nastopili vožnjo proti North Dakoti. Drugi dan smo prišli okoli 9 ure na kolodvor po imenu "Barban."

Tam smo jaz, Stimac in njegov sin Anton izstopili. Stimac je stopil v svoj rojstni kraj, da si še enkrat ogleda rojstno hišo, pa so še mene pregovorili, da sem šel pogledat to ljubo farmo. Ko smo stopili z vlaka, sem jih vprašal če je daleč do tja, pa mi rečejo da kakih 54 milj. Meni je pri tem naenkrat postalo vroče, pa sem jo mislil kar odkuriti proti domu. Na zadnje so me le pregovorili da sem šel z njimi, pa sem se kmalu kesal, ker ni bilo nobenega vlaka ki bi vozil proti New Englandu. Ni bilo šala priti na farmo, ker so bile ceste polne snega, da niso mogli voziti ne busi ne avtomobili. K sreči je bil truck s katerim vozijo pošto v New England in smo ga vprašali, če bi tudi nas vzela na vozilo, kar je tudi storil, ker se poznata z Mr. Stimacom. — Kakor je dobro da ima človek povsod prijatelje. — Vsedli smo se torej, štirje po številu in s prtljago, seveda, kar tudi ni bilo zastoj. Mislim, da bomo vozili kar naprej po cesti, pa je šofer zavil kar okoli po farmah, čez bregove in ograje, da smo se

vozili kot smo v starem kraju rekli, na "Kabilenju vrhu." Iivala Bogu, srečno smo prišli na farmo, kjer smo ostali par dni in tam obiskali tudi rojaka po imenu Andy Randič; jako dobri ljudje za postrežbi. Šalo smo pa imeli tedaj, ko je Mr. Stimac rekel, da gremo obiskat njegovega sosedo Mr. Randiča. Dobro, sem rekel jaz, pa gremo, samo kako mi posodite, da mi ušesa ne zmrznejo. Kapo sem res dobil in vanjo skril ušesa, toda nos bi mi bil pa le kmalu zmrazil, ker ko smo bili tam par ur, je začelo pihati in snega, da nas je moral Mr. Randič peljati domov na saneh. To je bilo menda prvič, da sem se vozil na saneh v Ameriki. Ko smo se poslovili od farme in od vseh, nas je Mr. Randič zopet vse skupaj peljal v New England, za kar se mu prav lepo zahvalim za njegov trud. Tu je bilo zopet drugo presenečenje, da smo morali spat v hotelu, kar je bilo za nas to prvič v življenju. Drugi dan, 29. januarja smo kupili vozne listke, čeprav smo imeli povratne listke že od poprej. Tako smo se vsedli na vlak ob 7:30 zjutraj in ob 3 popoldne pristali na postaji Mekelefon, ki je nekako 100 milj oddaljena od New Englanda, pa smo se vozili do tja celih osem ur. Med potjo je namreč vlak vse pobiral in na eni postaji smo čakali skoro pol ure, pa sem videl, da so konje nalagali na karo. Po tem lahko cenjeni bralci sami presodite, da je bil to "fest train." Tako smo razjeli po North Dakoti, dokler nismo zopet prišli na pravi tir. Ko smo se pa enkrat vzeli na pravi vlak, pa ni bilo več nobene ovire in s hitrostjo in srečno smo prišli domov dne 30. jan. ob 11. uri zvečer. Zopet je bil "su-

prajz," katerega mi je priredil moj sin George, njegova soproga in otroci, ki so me že težko pričakovali.

Še več bi lahko napisal od tega svojega potovanja, pa je že to tako dolgo, da se bojim, da pojde v koš. — H konci se pa želimo še enkrat vsem tam v Great Falls in New England zahvaliti za vsvo postrežbo kar smo jo bili deležni, še posebno pa hvale mojemu sinu Jos. Klemenčič, ml. in celi njegovi družini. — Na nesrečo, ravno danes ko to pišem sem dobil žalostno sporočilo, da se moj sin, zgoraj omenjeni Joe, nahaja v bolnišnici v Great Falls, ker si je zlomil nogo. Vsi mu želimo ljubelega zdravlja.

Joseph Klemenčič, član dr. sv. Družine št. 1, DSD.

SMRT STAREGA PIJONIRJA Ely, Minn.

Pred enim tednom je v St. Mary's bolnišnici umrl rojak Franc Garvas, rojen v Mali vasi, župnija Kopanj leta 1863. Bil je eden izmed prvih naseljencev v tukajšnji naselbini. Ko sem jaz dospel iz stare domovine v Ely, leta 1896, je imel že svoj dom in družino. Bil je dvakrat poročen. Prva soproga mu je bila iz Bruhaje vasi pri Dobrepoljah, katere deklisko ime je bilo Jera Spoler. Njeni dve sestri še sedaj živijo: ena je Mrs. Marjana Stepić v Aurora, Minnesota, druga Mrs. Rozalija Deyak v Ely, Minn. V obeh zakonih je imel 11 otrok, ki so sedaj že vsi odrasli. Že pred 35 leti se je bil z družino preselil v bližino Eveletha, kjer je kupil zemljišče, katero je družina predelala v rodovitno farmo. Tamkaj mu je umrla prva soproga, najbrže vsled prenagelnega dela na kmetiji. — Pokojni je bil pokopan iz slovenske cerkve sv. Družine na katoliško pokopališče pri Evelethu. Bog mu daj večno plačilo za njegov zemeljski trud. Jernejčan

DENARNE POŠILJATVE

odpravljamo v Jugoslavijo, Italijo in vse druge dele sveta po dnevnem kursu. Včeraj so bile cene:

Dinarji:	
Za \$ 2.55.....	100 Din
Za \$ 5.00.....	200 Din
Za \$ 7.25.....	300 Din
Za \$ 9.50.....	400 Din
Za \$ 11.70.....	500 Din
Za \$ 23.00.....	1000 Din
Za \$ 45.00.....	2000 Din

Lire:	
Za \$ 3.50.....	50 lir
Za \$ 6.40.....	100 lir
Za \$ 29.00.....	500 lir

Za izplačila v dolarjih:	
Za \$ 5.00 pošljite.....	\$ 5.75
Za \$ 10.00 pošljite.....	\$ 10.85
Za \$ 15.00 pošljite.....	\$ 16.00
Za \$ 25.00 pošljite.....	\$ 26.00
Za \$ 40.00 pošljite.....	\$ 41.25
Za \$ 50.00 pošljite.....	\$ 51.50

Ker se kurz večkrat spreminja so cene podvržene spremembam. Pri večjih svotah poseben popust. Vsa pisma in pošiljave naslovljene na:

JOHN JERICH
(V pisarni Am. Slovenca)
CHICAGO, ILL.
1349 West Cermak Road,

GLASUJTE za enega ali drugega kampanjskega kandidata, ko pošiljate naročnino za list "Amer. Slovenec."

NA PRODAJ
Po zmerni ceni se prodaja prvovrstna trgovina z delicatesami in ribami; vsa oprema nova; na dobrem prostoru. 2002 W. Cermak Rd., Chicago.

23 LET IZKUŠNJE
Pregleduje oči in predpisuje očala
DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure vsak dan od 9. zjutraj do 8.30 zvečer.

"TARZANOVA DVOJNIKA"

(90)

(Metropolitan Newspaper Service)

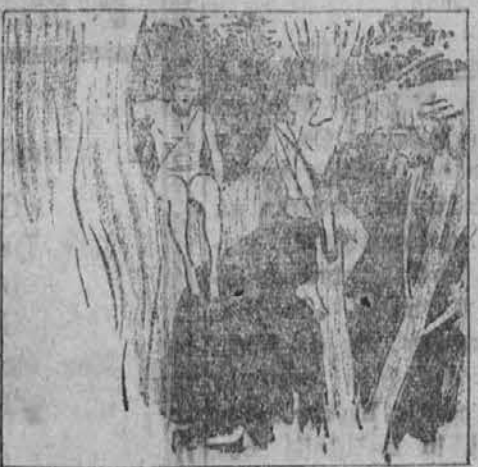
Napisal: Edgar Rice Burroughs

Minilo je nekaj trenutkov, ko se je jel Dick premikati in kazati znake življenja. "Nato se je bil popolnoma predrnil, se vsedel v travo in ves prestrašen vzkliznil: "Levi! Kje je levi?" — Doe ga veselo pogleda in odgovori: "Vse je dobro dragi Dick. Leva sem slišal kako je zbežal nazaj v džunglo!"

"Rečem ti pa," je nadaljeval Doe, "da sem bil preprčan, da te je lev raztrgal." "Kmalu bi me bil," reče Dick, "toda nastavl sem mu sulico, v katero se je zadel. Sunej je bil tako močan, da me je vrzel na tla. Ne morem pa razumeti, zakaj je potem lev bežal. Toda, bežimo odtod, predno se lev vrne."

"Najbolje da splezamo na drevo," priporoča Doe; "našel sem pot, po kateri bomo lahko splezali gori." — Dick je bil vsled prestezanega strahu in ravnokar prebujen iz nezavesti se ves slab, zato ga je Doe vodil k manjšemu drevesu, po katerem sta s trudom sicer, toda vendar srečno priplezala na veliko drevo.

Na velikem drevesu sta si poiskala močno vejo in se se precej udobno vsedla nanjo, da tam prebivata do jutra. — Ko sta se nekoliko umirila, sta zaslišala, da sta na bližnjem drevesu tudi Ukundo in Bulala, ki sta se kot prava sinova džungle z ne prevelikimi napori kaj hitro umaknila nevarnemu levu.

WPA TEČAJI NUDIJO PODUK ODRASLIM

"Nihče ni prestar, da bi se kaj ne naučil."

Resničnost tega starega pregovora znova potrjuje okolščina, da je več kot 2,098,000 odraslih ljudi, vpisanih v tečaje, ki so pod vodstvom kakih 42,000 WPA učiteljev v 48 državah in v distriktu Columbia.

Starost dijakov sega od 18 do 87 let.

Več kot polovica jih je že doseglja popolno odraslost in skuša izvežbati se na novo v izpolnjenem izurjenju oziroma izuriti se v novi stroki, da z isto nadomesti prejšnjo obrt, katere danes ne nudi več dela.

Mnogo tisoč tujerodnih državljanov si poiskuje boljše znanje jezika in zakonov svoje nove domovine.

Vsi so se prostovoljno vpisali v tečaje v svrhu, da povečajo svojo zaposljivost in svojo splošno sposobnost kot državljani.

Ukazeljnost je ravno tako navdušena med jako starimi, kakor med mladimi učenci. Vsi radi porabljajo priložnost, ki jo nudi federalna in državne vlade, da si zaokrožijo svoje šolanje.

Odrasli dijak ima na razpolago široko izbiro predmetov. Takorekro vsak predmet se poduči — zares od začetnega ABC do visokošolskega narodnega gospodarstva. Od 500 in več predmetov, ki se podučujejo v 23,000 razredih, je po trditvi Dr. L. R. Aldreman-a, prosvetnega ravnatelja za WPA najbolj popularen oni, ki uči čitati in pisati angleški ter kako postati dober državljani. Skupno število učencev v teh tečajih znaša 242,969.

Izmed drugih tečajev z mnogimi učenci so: oni za javne zadeve (študije o narodnem gospodarstvu in sociologiji), gospodinjstvo in delavsko vzgojo. Poleg običajnih šolskih in strokovno-vežbalnih tečajev izvršujejo učitelji-voditelji, vodci ta program v raznih delih dežele, tudi posebna delovanja: Ta vključujejo posvetovalno službo za mladino, razvoj nazornega učnega materiala in tehnike, razvoj novega čtiva za abecedni.

ke in slovnic, posebno vežbanje, poduk o čitanju iz ustnic, razvoj zabavnih delavnosti za osnovne šole, izboljševalno delovanje za srednješolske dijake, vodstvo otrok v mestnih šolah in podučevanje otrok, ki morajo ostati doma.

Skoraj vsi ti tečaji se obdržujejo v javnih šolah in pod vodstvom voditeljev javnih šol. Oni, ki bi se radi vpisali, naj se obrnejo do najbližje šole v mestu.

WPA program za vzgojo odraslih, ki je že začel l. 1933 pod FERA, ima dvojno svrhu, da priskrbi zaposlitev belo-ovratniškim delavcem na relifu in da nudi poduk milijonom državljanov, in se je hitro razvil v svojih štirih letih obstoja.

Mesto New York ima največje število vpisanih učencev v vsej deželi. V 20,701 organiziranih razredih ima New York in okolica vsega skupaj 178,425 vpisanih učencev. Izven newyorškega metropolitanskega okraja, ki tvori skupino izven ostale države, državo New York nadkrijuje Pennsylvania. Ta je na prvem mestu izmed vseh držav v številu odraslih dijakov, s skupaj 148,000 njih.

Dijaki iz strokovno-vežbalnih tečajev dobivajo delo v stalno rastočem številu. V New Orleansu si je 17 učencev priskrbelo licenco kot brezžičnih operatorjev in dobilo takoj delo. Sedem učencev tečaja za Diesel inženirstvo v Spokane, Washington, je zapustilo mesto, ker so dobili drugje delo v svoji novi stroki. V Oakland, California, je 100 nezaposlenih "welders", dobilo poduk v novem rokodelstvu svarjenja z acetenom in plinom, da so dobili delo pri gradnji novega mostu v San Franciscu.

Ljudje, porinjeni stran iz obrti, ki pojemajo ali izginevajo, so bili kakor hitro mogoče vsplobojeni za nove stroke in tako ta vsenarodni napredek pospešuje se čim dalje več in spravlja Ameriko naprej proti končnemu cilju demokracije: da se vse ljudstvo, razumno in podučeno, vdeleži posla vsega naroda.

ZA NAŠE GOSPODINJE

PREMIŠLJENA KUHA

Dobra gospodinja ne vzame kuharske knjige v roke šele tik pred kuhno dotične jedi, marveč prebira to knjigo in jo preudarja prav tako kakor kako važno čtivo. Saj je treba vsak kuharski recept, pa če je še tako preprost, dobro premisliti in preudariti. Kuharska knjiga ti more dati samo navodila, toda golo navodilo in vsi oni dodatki še niso dovolj. Gospodinja mora večino dodatki sama. Mora pokusiti, mora paziti na kvas, na vzhajanje, na peko itd. Nevarno je, če se človek, kar na slepo zanesa na tisto "vzemite toliko, in toliko." Saj ni dovolj, da jemo, marveč je treba paziti na pravilno pripravljanje jedi. Hrana mora imeti nasitljivost, izpolniti še druge naloge, mora človeka preživljati, mu vzbujati veselje do dela in skrbeti za njegovo zdravje.

Dobro pripravljena, tečna fižolova juha bo bolje izpolnila svoje naloge za človeka kakor pa slabo ali brezbržno spečena pečenka, ali krompir brez okusa in izžeta in zato ničvredna zelenjava. Resnično je to, ko pravimo, da "gre ljubezen skozi želodec!"

V Nemčiji uničijo na leto 1 in pol milijarde živil: to je huda obtožba negospodarskih gospodinj! Sleherna gospodinja mora v svojem gospodinjstvu premisljeno ravnati s kuhinjo in skrbno paziti, da ničesar ne zavrže in da je vse tako okusno, da prija družini. Ne smemo kuhati le tistega, kar smo se naučili od svojih

mater in kar že znamo in se zmeraj ponavlja. Dan na dan se je treba učiti in zmeraj boljše napraviti — tudi krompir, tudi zelje, tudi fižol in prežganjko! Tudi kuhe se do smrti zadostno ne izučiš!

KAKO SPOZNAMO ALI JE VODA ZDRAVA

Na zelo lahek in enostaven način moremo ugotoviti, ali ima voda kakšne zdravju škodljive snovi v sebi.

Vzemimo pollitersko steklenico in jo do tri četrtine napolnimo z vodo, katero hočemo preizkusiti. Potem vzmimo vanjo žličko navadnega sladkorja. Ko se sladkor raztopi, steklenico dobro zamašimo in

mater in kar že znamo in se zmeraj ponavlja. Dan na dan se je treba učiti in zmeraj boljše napraviti — tudi krompir, tudi zelje, tudi fižol in prežganjko! Tudi kuhe se do smrti zadostno ne izučiš!

Krompirjevi cmoki z žemljami

Deni v kozico 2 žlici presnega masla ali kake druge dobre masti; ko se speni, prideni 2 obrinani, na kocke zrezani žemljici, premočeni z 1 jajcem. Ko si jih malo prepražila, pomoči jih s 4 žlicami sladke smetane ali mleka ter jih pusti stati nekaj minut. Prideni 5 skuhanih in predlačenih krompirjev, malo zelenega peteršilja, soli, za nožev vrh muškatovega oreščka, 2 jajci in 4 žlice moke; vse to rahlo zmešaj, naredi majhne cmoke in jih zakuhaj

ALI VAS BOLI GLAVA? VARUJTE SE!

Piše Dr. John L. Rice, zdravstveni komisar mesta New York.

Glavobol utegne biti provzročen od jako mnogih stvari — resne bolezni, manjše bolezni, vpliva okoliša ali pa celo od prav navadne hudomušnosti telesa. Večji del glavobolov pa izvira iz dejanskih vzrokov. Niso sami na sebi nikakoli bolezen, marveč so znaki, da ni vse v redu. Z drugimi besedami so simptomi in

RUDARJI POSTALI ŽRTVE EKSPLOZIJE

Prizor pred Macbeth rudnikom, blizu Logan, W. Va., kjer se je nedavno pripetila usodna eksplozija, v kateri je izgubilo življenje 18 rudarjev. Domačini in prijatelji čakajo pred rudnikom, ko reševalno moštvo odkopava ponesrečence.

jo postavimo na kakšen topel kraj, kjer jo pustimo ležati dva dni.

Če je voda čez dva dni motna ali podobna mleku, je to znak, da ima zdravju škodljive snovi v sebi in da je ne bi smeli piti. Če pa ostane čista, tedaj je dobra in zdrava.

PRIPRAVA NEKATERIH JEDI

Nadevane kisle kumarice

Razpolovljene, izdobljene kisle kumarice nadevate s tem nadevom: Imaš izdobljeno kumarično vsebino, kuhano sesekljano govedino, eno olupljeno, sesekljano čebulo, gorčico in nekaj kapljic olja. Nadevane kumarice položite v obliko zvezde na okroglo skledo. Povrh jih še obložite s sesekljanim jajcem in z rezinami rdeče redkvice.

Pečenjak s sirom.

Pol kile domačega sira pretlačite, primešajte 4 rumenjake in četrt litra kisle smetane, nato dodajte malo moke in sneg štirih beljakov, osoli in dobro zmešajte. Vse to stresite na vročo mast ter mešajte in pecite kakor navadni pečenjak. Ako ga pa hočete dati na mizo kot sladko močnat jed in ga napraviti še bolj fino, pa dodajte testu še malo sladkorja, pest rozin in malo limonine lupinice.

ZDRAVSTVO

ALI VAS BOLI GLAVA? VARUJTE SE!

Piše Dr. John L. Rice, zdravstveni komisar mesta New York.

Glavobol utegne biti provzročen od jako mnogih stvari — resne bolezni, manjše bolezni, vpliva okoliša ali pa celo od prav navadne hudomušnosti telesa. Večji del glavobolov pa izvira iz dejanskih vzrokov. Niso sami na sebi nikakoli bolezen, marveč so znaki, da ni vse v redu. Z drugimi besedami so simptomi in

— ELECT —
Chas S. Voigt
CITY ATTORNEY
of Sheboygan, Wis.

Ako bo izvoljen, se obvezuje, da bo z legalnimi nasveti na razpolago županu, mestnemu svetu in vsakemu upravičenemu meščanu, ter da se bo v svojem uradu vzdržal vsake strankarske politike in svoj čas posvečal le mestnim zadevam, v katere je kot davkoplačevalec zainteresiran. Apelira na Slovence, da zanj glasujejo pri volitvah 6. APRILA.

Authorized and paid for by C. S. Voigt, Sheboygan, Wis.

DOŽIVLJAJI PROFESARJA MATIKE

P. d. Stric Luka

G. vrednik: — Prov nč se m ne lubi prjet za peru. Preveč sm se poslužu raznih dobrot, pa sm kar nekm nemarn, de se m še govort ne lubi — nkar že pisat. De pa neb postav prevelik n marnež, pa vseem primem za peru, de vam in drugm en par be sejd napišem, de bote vejdl, de profesor Matika še živi in brca na svejt.

Na Velk pendelk sm se mav preveč nalužu dobrega prekanjenega želodca, pa me je taku želaju, de sm mogu jet en par glazu ječmenovca stisnt. Pa je že taku de kedr profesor Matika stop v kako aštarijo, ima pree kompanijo okul sebe. En me abstoppo zatu, češ profesor Matika bo tritav, drug pa spet, češ tale angavi profesor jih ima pod sujem celindrm, bo nam katero paveđu, de bo bel kratk čas. Pa je kompanija skp, pol jeh pa šteftamo in pletemo, kokršne že kdu vej.

Največ se zdeji govori o kanvenocij, k je bo mela ta napredna jednota. Reč moram de se rdeči kujoni taku pripravljajo, de je le kej. Na vestsajd imajo cucelisti v vsakm salon suje spijone. Vse stene in mende še strop majo suja ušesa kaj se govori. Ta velk Alešev France hod taku prmejuni pokone, de kej. Pravjo, de bo ronav, ne vejim pa ne za kuga in tud ne, če bo ronav naprej al nazaj. France z Iga je "brejntrostar", on pa plane dejla, kaku se bo ronalu. Korleček, k je pred nekej lejtji okrog mlilh in drageh rojaku Leninove kipe prodaju, pa akul hod in uči sadruge, kaku naj se na kanvenocij zadrže, de bo spet zmaga ta rdečeh. Samu Cankarjev oca sa pa nekej v skrbh. Taku mencajo sem in tje in sluto, de ne bo ne na lev ne na desni dost opure. Kar greva jeh. Ovn pa pravi: tkole bo, pa tkole, pa tkole. — Tist, k ga pa paslušajo pa pravjo: bo

Viďte taku je zmerej dost novga nasvejt in če le kak dan ne grem med ledi pa veliko zamidim. Taku viďte se nam lejte obetajo še luštne reči, tako de od dovzga časa nam še ne bo trejba vmrt.

Zdej pa vse prav lejpu pozdravlja

Profesar Matika.

NAZNANILO IN PRI-POROČILO

Vsem našim naročnikom v Nottinghamu in Euclidu v Clevelandu, Ohio, in tamošnji okolici sporočamo, da je sprejela zastopništvo za list "Amerikanski Slovenec" tamošnja ugledna in spoštovana rojakinja Mrs. Matilda Ropret, katera je pooblašena sprejemati naročnino za list, oglaševati, prodajati knjige naše knjižarne ter vse druge zadeve, ki so v zvezi z našim listom. Rojakom jo prav toplo priporočamo v naklonjenost, da ji gredo na roko in ji pomagajo širiti dober katoliški časopis.

Uprava "Amer. Slovenca"

DR. H. M. LANCASTER
DENTIST

2159 West Cermak Rd.
(ogel Leavitt St.)

Tel. Canal 3317
CHICAGO, ILL.

Listen to
PALANDECH'S
YUGOSLAV
RADIO PROGRAM
Station WWAE, 1200 kilocycles
Every Sunday from 1 to 2 p.m.

7 DNI DO JUGOSLAVIJE

BREMEN-EUROPA

Brzi vlak ob Bremen in Europa v Bremmerhaven zajamči udobno potovanje do LJUBLJANE

Ali potujete s priljubljenimi ekspresnimi parniki:

COLUMBUS

HANSA in DEUTSCHLAND

HAMBURG in NEW YORK

Izborne želez. zveze od Cherbourg, Bremena ali Hamburga Pomagali vam bomo preskrbeti vize za obisk ali preselitev vaših evropskih sorodnikov.

Za pojasnila vprašajte lokalnega agenta ali

HAMBURG-AMERICAN LINE

NORTH GERMAN LLOYD

130 W. Randolph St.
Chicago, Ill.

Anton Grdina in Sinovi

POGREBNI ZAVOD IN TRGOVINA S POHIŠTVOM

Naše podjetje obstoji že nad 30 let v zadovoljstvo našega nasoda. Poznano da prodajamo najbolje pohištvo za zelo zmernih cenah in po željah tudi na lahka odplačila našim ljudem. Pogrebni zavod je moderno opremljen z opravami, nad 5000 pogrebom smo opremlili v zadovoljstvo našim ljudem.

6019 St. Clair Ave., 1053 East 62nd Str.
CLEVELAND, OHIO

Telefon: Henderson 2088

"MATI SKRB"

ROMAN

Spisal
Herman SudermannPrevedel
Mirko Javornik

Pogled mu je motno zdrsnil naokoli... Vrt je ležal pred njim, mesečina in ognjeni soj sta ga potapljala v morje luči in sence razviharenega listja so strahotno bežale pred njim. Tu in tam mu je padla na pot iskra, na pogled ko kresnica. Poiskal si je najtemnejšo uto in se zavlekel v prav zadnji kot. Tam je sedel na travnato klop in obraz potopil v dlani. Ničesar ni hotel več videti, ne slišati...

A topo čuvstvo radovednosti ga je podžgalo, da je čez čas spet pogledal. Brž ko je dvignil oči, je videl, kako se zublji bočijo kakor škrlat nad hišo, kamor jih je gnal vihar.

Zdaj je vedel, da je vse izgubljeno.

Sklenil je roke. Bilo mu je, ko da mora moliti.

"Mati, mati!" je klical s solzami v očeh in stezal roke proti nebu. —

Nenadno se je vse v njem čudno spremenilo. Okrog srca se mu je čisto zljajšalo in sprostito, zamolkla teža, ki mu je vsa dolga leta bremenila glavo, je izginjala. Zadihal je globoko in si potegnil z rokami čez rame in čez lakti, kakor da hoče sneti padajoče verige.

"Tako," je dejal ko človek, ki mu pada breme s srca, "zdaj nimam ničesar več, tudi mi ni treba za nič več skrbeti. Prost sem, prost ko ptič pod nebom."

Bil se je s pestmi po čelu, jokalo je, se smejal. Pri srcu mu je bilo, ko da je nenadno padla nanj z neba nezasužena, nezasišana sreča. —

"Mati! Mati!" je vpil v divji radosti. "Zdaj vem, kako se konča tvoja pravljica — rešen sem — rešen sem!"

Ta hip mu je udarilo na uho prestrašeno mukanje in ga spet spravilo do zavesti. — "Ne, uboga žival, ti ne boš poginjala zaradi mene," je zaklical in skočil kvišku, "prej naj bo narobe..."

Hitel je nazaj k zadnjim hišnim vratom, kjer so hlapci in dekle vneto vlačili pohištvo na prosto.

"Poglejte gospodarja!" so klicali jokaje in si kazali njegove boste noge...

"Pustite!" je vpil, "rešite živino!"

Na poti leži sekira. Z njo razbije pri hlevu ozadnja vrata, ki držijo na polje, zakaj dvorišče je že eno samo plameneče morje.

Kakor v snu vidi, kako se vrt in travnik polni z ljudmi. Vaška brizgalna pridrdra, tudi na helenentalški poti je že živo.

Trikat, štirikat plane v plamene, hlapci za njim, potem omedli od bolečin in se zgrudi sredi gorečega hleva...

Mozeg pretresujoč krik iz ženskega grla mu še enkrat odpre oči.

Zazdi se mu, ko da bi videl nad svojo glavo Elsbethino obličje, izginjajoče v megli, potem se nad njim spet sklone noč —

V prvi zori je šel žalosten sprevod po poti na Helenental čez poljano. Dva borna lestvenjaka, ki sta počasi lezla drug za drugim. Na njima je našlo prostora vse, kar je od Heidehofa še ostalo.

Na prvem vozu je ležal njegov gospodar, v slamo zadelan in z odejami povit in pokrit z ranami in v nezavesti... Bleda, drhteča ženska, ki se je zaskrbnjeno sklanjala nadenj, je bila tovarišica iz njegove mladosti.

Tako si ga je prišla iskat.

"Spravili ga bomo h kateri od sester," je rekel gospod Douglas, a položila je roke Pavlu na prsa, s katerih so visele sežgane cunje, kakor da si ga hoče za zmeraj osvojiti, in je odvrnila:

"Ne oče, on pojde k nam!"

"A tvoja svatba, dete — gostje!"

"Kaj me briga svatba!" je dejala in veseli ženini je ves prepadel stal poleg nje.

Na drugem vozu je ležalo tisto malo pohištva, ki so ga rešili, star naslonjač, nekaj predalov s perilom, knjigami in zvezki, lončene skleda, žehtar in dolga očetova pipa. —

Kam pa je šel ta?

Edini, ki bi morda vedel o njem kaj povedati, je ležal tu nezavesten, koncem koncev že skoraj v smrtnem boju.

Ali je bežal? Ali je storil konec v plamenih? Dekle so našle njegovo spalnico prazno in o njem nobenega sledu.

"Nič dobrega ne slutim," je dejal stari Douglas. "Tako nekaj trapastega je imel že od nekdaj v sebi, in če bomo jutri našli v sipinah njegove kosti, mi bo jasno, da je sam zanetil skedenj in se potem vrgel v plamene."

Ko so pa hoteli zapeljati v Helenentalu na dvorčje, so zaslišali s strani skednja tožee pasje tuljenje. Zagledali so tuje ščene, ki je prednje tace upiralo na temno gomilo, ki je ležala pred njim. Od časa do časa je pes potegnil za nekaj, kar je bilo na pogled ko rob obleke.

Douglas je dal v strahu ustaviti in je odšel v tisto stran. Našel je na tleh truplo iskanega. Njegove poteze so bile grozno spačene in roke še napol dvignjene, kakor da je kar v hipu ostrmel v kamen. Poleg njega je ležal razbit pišker in škatlica vžigalic je plavala v luži petroleja, ki je tekla po kolesnicah kakor po žlebovih.

Sivi orjak je sklenil roke in izmrmral molitvico. Ko se je vrnil k vozu, se je tresel po vsem telesu in oči so mu bile polne vode.

"Elsbeth, pogledj," je rekel, "tam leži truplo starega Meyhoferja. Hotel je zažgati naš dom, pa ga je Bog udaril."

"Bog ne zažiga skednjev!" je odvrnila Elsbeth in se ozrla nazaj na goreči dvor, odkoder je vstajal temno moder dim v motno jutro.

"Toda, kaj ni božja namera, da smo se rešili?"

"Če nas je kdo rešil, potem nas je tale!" je dejala Elsbeth.

"Kaj? On da je vse žrtvoval, da je postal požigalec — samo zato, da —?"

"Vprašaj ga!" je dejala brezzvočno in v vstajajoči tesnobi sklenila roke na prsni ter glasno zatarnala.

"Bog daj, da bi mogel še kdaj odgovoriti," je mrmral Douglas. Potem je velel nekaj hlapcem, naj spravijo truplo starca v hišo. Po zdravniku so že poslali, sam pa se je hotel odpeljati do sestra in jima javiti.

Gostje so se z zmedenimi obrazi metali naproti vozu, ki se je ustavil pred ovenčano verando.

"Elsbeth, kakšna pa si? Elsbeth, pazi nase!" so klicale tete in se delale, kakor da jo hočejo vzeti medse.

S.P.D. sv. Mohorja

Ustanovljena 31. decembra, 1921. Inkorporirana 12. oktobra, 1923.
SEDEŽ: CHICAGO, ILLINOIS.

Odbor za leto 1937:

Predsednik: Leo Mladich, 1941 W. 22nd Street.
Podpredsednik: John Falle, Sr., 1937 W. 22nd Place.
Tajnik: Jos. J. Kobal, 2113 W. 23rd Street, Chicago, Ill.
Blagajnik: Jos. Zihnerl, 2001 W. 19th Street.
Zapisnikar: Joe Oblak, ml., 2313 So. Winchester Avenue.
Duhovni vodja: Rev. Alexander Urankar, OFM.
Nadzorniki: Frank Kozjek, 2118 W. 21st Pl.; Theresa Chernich, 2024 Coulter St.; John Densa, 2730 Arthington St.
Porotni odbor: John Jerich, 1849 W. Cermak Rd.; Math Hajdinjak, 2017 W. 21st Place; John Mlakar, 1925 W. 22nd Place.
Družbeni zdravnik: Dr. Jos. E. Ursich, 2000 W. Cermak Rd.
Reditelj: Anton Zidarich, 1842 W. 22nd Place.

Uradno Glasilo: "Amerikanski Slovenec".

Družba zbora vsako prvo nedeljo ob 1:30 popoldne v cerkveni dvorani sv. Stefana, na 22nd Place in Lincoln ulici.

Družba sprejema v svojo sredo moške in ženske od 6. do 55. leta starosti. Pristop v Družbo je samo en dolar. Družba plačuje \$7.00 na teden bolniške podpore, za kar se plačuje po \$1.00 na mesec mesečnine, in ni v slučaju, ako član umrje. To je izvanredna ugodnost za vsakega Slovenca v Chicagu. Rojaki, pristopajte v to domačo družbo!

Za vsa pojasnila glede Družbe in njenega poslovanja se obrnite na družbenega tajnika ali pa predsednika.

IZ URADA SLOVENSKE PODP. DR. SV. MOHORJA CHICAGO, ILL.

Tem potom se vabi člane in članice naše Družbe, da se vdeležijo naše prihodnje redne mesečne seje, ki se bo vršila v nedeljo dne 4. aprila 1937, točno od dveh popoldan v cerkveni dvorani sv. Stefana. Na tej seji bodo vam nadzorniki prebrali tri mesečne račune. Toraj vdeležite se v velikem številu.

V soboto dne 1. maja bo naša Družba priredila ples in zabavo. Igral bo dobro poznan orkester "Johnny and his Merry-makers". Vstopnice bodo razposlane v teku dveh tednov. Nobeden ni priporan da mora plačati vstopnino, razven ako se veselice vdeležijo.

Seveda, vsak dober član, katerega je Družba pri sebi, bo na tej zabavi. Stara pesem, ali jo je vendar treba zmiraj peti. Plačujte vašesment redno, in to brez posebnih opominov. Ko berete te vrstice, pogledajte takoj v vašo knjigo, in ako ste zaostali, skusajte poravnati vaš dolg kakor hitro mogoče.

Imamo sedaj tudi prosti pristop. Skušajte dobiti nove člane, zlasti vaše sinove in hčere. Nagovorite jih, in dajte jih vpisati v našo Družbo.

Z sobratiskim pozdravom,

Jos. J. Kobal, tajnik

Res, prilika, kot je še niste imeli

Kupite svoj avtomobil naravnost od U. S. Auto Finance Co., največja avtomobilska finančna družba v Chicagu, in prihranite več kot polovico.

Vsak avto, ki ga prodamo, je pristno garantiran avtomobil, ki je padel nam nazaj kot lastnina.

Imamo preko 200 kar, od katerih si lahko izberete; nekatere so popolnoma nove, nikdar uporabljene, katere smo dobili v lastništvo od avtomobilskih trgovcev, ki niso mogli poravnati svojih plačil tovarni.

Dvajsetletno financiranje avtomobilov in tisoče zadovoljnih odjemalcev je naša garancija, da boste zadovoljni.

Vsak avto nosi našo brezpogojno 90 dnevno garancijo in 10 dni brezplačne vožnje na poskušnjo.

1937 in 1936 Buick — 1937 in 1936 Terraplanes — 1936 Chevroleti — 1936 Fordi — 1936 Plymouths — 1936 Pontiaci — 1936 Oldsmobiles — 1936 Lafayettes — 1936 Hudsons — 1936 Chryslers — 1936 Dodges — vse po polovični ceni in nekateri manj kot pol.

Imamo tudi 1933, 1934, 1935 Dodges, Buicks, Chevroleti, Fords, Nashes, Hupmobiles, Cadillacs, Packards — sploh vsak izdelek in vzorec kar, ki se izdeluje — nad 200 kar skupno, po nič več kot \$45.

Garantiramo, da vam prihranimo več kot 50%.

Ne kupujte nove ali rabljene kare, dokler niste videli teh v resnici čudovitih prilik.

Ni vam treba plačati v gotovini

Sprejeli bomo vašo staro karo kot naplačilo in preostanek lahko plačujete v malih mesečnih obrokih celi dve leti.

Vsak avto je garantiran, da vam bo služil in vas zadovoljil na leta, ali pa se vam vrne denar.

Ne gledate na to, kje živite, ne zamudite te čudovite prilike. Odprto imamo vsak večer, vključno nedelje, do 9. ure.

U. S. Auto Finance Co.

1340 W. 63rd St., Corner Loomis St., Chicago, Ill.

PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD V CHICAGO

Louis J. Zefran

1941 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois
Phone Canal 4611

NA RAZPOLAGO NOČ IN DAN!

— Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in ženitovanja. Mrtvaška kapela na razpolago brezplačno. — Cene zmerne.

Pisano polje

J. M. Trunk

Dvakrat povejo v mlinu.

Ako kak katoliški kapitalist ne kaže socialne pravičnosti v praksi, je zadeva delavstva, da zahteva to pravičnost, cerkev more le pokazati na krivičnost. Tudi socialist Blum je velekapitalist, in Topolović v Beogradu je socialist in veleposestnik. Ali je tam vse v redu? Čemu ne gre — socializem nad take, ako ni v redu? Smešno, ko bi kdo od socializma kaj takega zahteval, ker to je zadeva delavstva, če ni v redu.

Posamezni slučaj se morajo posamezno obravnavati, kakor je bilo pri pokopališču v New Yorku. Kolikokrat so uprizorili že socialisti kak štrajk, ki je klaverno končal, in so imeli delavci le škodo? Že marsikje so bili socialisti pri moči, bi bili lahko pokazali, kaj znajo, pa je lepo ostalo pri starem, da je bila le moč v njih rokah. Ne zamerim jim, sem med njimi sam izkusil, v praksi ne gre vselej, kakor kdo kriči.

Koroščina.

Polagoma in s časom se človek vsemu privadi, celo kadar letijo bunke od vseh strani. Ko sem bil še v ljudski šoli, smo se tepli z otroci nemškutarjev, med dijaki je padalo od nemških djakov, malo bolj olikano v višjih šolah, v politični in narodni borbi pa je bilo včasih ko toča, bunke in bunke. In končno sem zletel prav v Ameriko. Tudi tu se nadaljujejo bunke. Ko g. Moleku zmanjka sape, pokaže na — koroščino. Bogami, mora biti slaba, saj je pač iz Koroške, kjer so doma le bunke.

Ampak, kaj pa z ono: "Njav čez izaro, njav čez gmajnico." Pristna — koroščina. Čemu ne bunkate? Pa hodijo in pojejo to — koroščino v Prahi, in v Beogradu in v Parizu. In radi tudi v Ameriki. In če pustijo koroškimi fantom, da pridejo v Ljubljano in Maribor, pa prikažejo nekaj — koroščine — vse je na nogah. Velik narod smo, za bunke je dosti prostora.

Glas iz Milwaukeeja.

Hudo pada na mojo grešno glavo, ko sem nekaj omenil iz Milwaukeeja. Krokav, cigani, stari mučenik, nesrečni puščavnik, copernik, slepar... in takih "dobrot" postanejo deležni tudi vsi, ki se pač z g. L. Ambrozichem ne strinjajo pri neki fehtariji. Samole omenil sem, ničesar drugega, zapisal le dejstvo. Po udarek, da gre za — demokracijo, je zelo piškav. Celo resni socialisti priznajo, da bo sledila v Španiji — diktatura, naj zmaga ta ali ona stranka. Kdaj pride demokracija? Več upanja je na strani fašistov, vsaj jaz sem tega mnenja, ker komunisti ne bodo spustili diktature iz rok. Sicer bo pa treba počakati, vsako ugibanje bi bilo nesmiselno.

Ako g. Ambrozich hudo zatrobi, in najde v svoji ogorčenosti celo — copernijo, sledi, da mora on na to copernijo verovati. Kaj poreče k temu gazda Molek? In to v 20. stoletju? Kam jadrano, ko takile socialisti zaidejo v — copernijo? Ali je vsaka beseda o vsaki brezverni bob ob steno? Kdor hudo trobenta, mora biti previden, ker lahko vse — zatrobenta, celo svojo nevero, in pride do vere na — copernije.

Oglasi v "Amer. Slovincu"

imajo vsikdar uspeh!

2 IZLETA V SLOVENIJO

(preko Cherbourga)

19. JUNIJA na

BERENGARIA

Pod vodstvom

Mr. B. M. PEKICHA, gl. tajnika
SRBSKEGA NARODNEGA
SAVEZA

30. JUNIJA na

AQUITANIA

Pod osebnim vodstvom

Mr. JOHN D. BUTKOVICHA,
glavne predsednika
HRVATSKE ZAJEDNICE in
HRVATSKEGA RADIŠE

Pozivamo vse člane in nečlane po Združenih državah in Kanadi, da se nam pridružijo. Člani, njihove žene in nedoletni otroci, ki se bodo udeležili teh izletov, bodo potovali po posebno znižani ceni.

Zajamčite si prostore zгодaj. Vprašajte pri:

LEO ZAKRAJSEK

General Travel Service

302 E. 72nd St., New York City

CUNARD WHITE STAR

SLOV. LICENZIRAN ELEKTRIČAR

Prevzemam vsakovrstna večja in manjša električna dela. — Nabavljam in prodajam vse vrste električne "Fixtures" po zmereni ceni. Kadar rabite popravila luči, ali drugih električnih predmetov, me samo pokličite na telefon: HAYMARKET 4065

MILAN MEDEN

1823 W. Cermak Rd.

Chicago, Ill.

TISKOVINE

vse vrste za društva, organizacije in posameznike izdeluje točno in lično naša tiskarna. — Prestavljamo iz slovenščine na angleško in obratno. Cene zmerne.

Tiskarna Amerikanski Slovenec

1849 WEST CERMAK ROAD, CHICAGO, ILLINOIS